

PSYCHICKÉ VLASTNOSTI OSOBNOSTI

temperament, schopnosti, charakter, motivy, postoje a
volní vlastnosti

TEMPERAMENT

- ▶ Temperament je soubor z velké části vrozených vlastností, které ovlivňují dynamiku prožívání a chování jedince.

ZÁKLADNÍ TEMPERAMENTOVÉ CHARAKTERISTIKY

- Celkové citové ladění převaha libých či nelibých prožitků,
- Celkové zaměření vnímání a reakce na podněty z vnitřního prostředí
nebo z vnějšího prostředí,
- Vzrušivost snadnost vzniku duševních dějů a reakcí,
- Odolnost stávajících psychických dějů vůči novým
podnětům,
- Intenzita hloubka prožívání a síla reakce,
- Trvalost délka trvání prožitku, reakce poté, co podnět
přestal působit.

HIPPOKRATOVA TEORIE TĚLNÍCH TEKUTIN

- ▶ Sangvinik krev (sanguis)
- ▶ Melancholik černá žluč (melancholé)
- ▶ Cholerik žluč (cholé)
- ▶ Flegmatik hlen (flegma)

EYSENCKOVA TYPOLOGIE

- ▶ Eysenck totiž využívá ještě další dimenzi v typologii osobnosti - **labilitu (neuroticismus) versus stabilitu**.
- ▶ **Sangvinik** - citově stabilní extrovert --> společenský, přístupný, čilý, vedoucí typ,
- ▶ **Cholerik** - citově labilní extrovert --> nedůtklivý, vznětlivý, aktivní, optimistický,
- ▶ **Flegmatik** - citově stabilní introvert --> pasivní, spolehlivý, klidný, ovládající se,
- ▶ **Melancholik** - citově labilní introvert --> náladový, úzkostlivý, nespolečenský, tichý.

EDUARD SPRANGER

rozdělil osobnosti na šest typů, které se dál dělí podle základních hodnot, kterých si ceníme nejvíc.

Ekonomický typ jde o prakticky založeného člověka, oceňuje hmotný přínos,

Náboženský typ oceňuje duchovní hodnoty a zkušenosti,

Teoretický typ hledá pravdu, touží po poznání, je intelektuálního rázu,

Estetický typ má prožitek z každého okamžiku a dovede ocenit jeho krásu,

Politický typ je názoru, že nevyšší hodnota je moc, je pro něj důležité společenské postavení a vliv,

Sociální typ převažuje láska k druhým, sebeobětování a laskavost.

GRETZOVA TYPOLOGIE

- ▶ Gretzova typologie osobnosti vychází ze dvou základních dimenzí. Jedna dimenze je přátelskost versus nepřátelskost.

TYPY DOMINANTNÍ

Nepřátelský dominantní:

Diktátor vůdčí a nepřátelský typ, dogmatik, musí mít vždy pravdu.
„já jsem OK, vy nejste OK“

Přátelský dominantní:

Výkonný typ vůdčí a přátelský typ, společenský, zdvořilý.
„já jsem OK, vy jste OK“

TYPY SUBMISIVNÍ

Nepřátelský submisivní:

Byrokrat podřízený a nepřátelský typ, neriskující, nevybočující z davu.
„já nejsem OK, vy nejste OK“

Přátelský submisivní:

Sociabilní typ – podřízený a přátelský typ, upovídaný, zřídka kdy iniciativní.
„já nejsem OK, vy jste OK“

CHARAKTER

- ▶ Charakter můžeme do jisté míry definovat také jako tendenci chovat se, reagovat určitým způsobem v dané situaci.
- ▶ Charakter, je do značné míry získaný. Na jeho vytváření mají největší vliv procesy učení v širším slova smyslu, výchova, rodina, škola, společnost, později i sebevýchova a autoregulace. Charakter se projevuje a utváří ve způsobu života.

Charakter se výrazně projevuje v cílech člověka a ve způsobech dosahování těchto cílů.

CHARAKTEROVÉ RYSY ČLOVĚKA VE VZTAHU K JINÝM LIDEM

- ▶ Altruismus
- ▶ Egoismus
- ▶ Sociální inteligence
- ▶ Dominantní tendence osobnosti
- ▶ Submisivní tendence osobnosti

CHARAKTEROVÉ RYSY ČLOVĚKA VE VZTAHU K SOBĚ SAMÉMU

- ▶ Sebehodnocení je jakýmsi centrem, jádrem osobnosti člověka.
Čtyři stadia vývoje osobnosti.
- ▶ **První stadium** je nejjednodušší a je charakterizováno potřebou odlišit se od ostatních.
- ▶ **Druhé stadium** se vyznačuje tím, že člověk touží po přijatelném veřejném mínění o sobě a sám se stará, aby toto mínění bylo co nejlepší ("co by tomu řekli lidé, jak bych před lidmi vypadal")
- ▶ **Ve třetím stadiu** jedinec prožívá jako hlavní hodnotu čest.
- ▶ **Ve čtvrtém stadiu** má jedinec tzv. autonomní „Já“

Test osobnosti

- ▶ <http://ografologii.blogspot.com/2007/11/online-test-poznejte-svou-skrytou-tvar.html>